



Wat vinden ouders belangrijk als het gaat om het samenwerken met het sociaal netwerk bij de hulp aan gezinnen?

Uit onderzoek blijkt dat het sociale netwerk, zoals familie en vrienden maar ook andere bekenden van jongeren en ouders, weinig wordt betrokken bij de hulp aan gezinnen met meervoudige en complexe problematiek.¹ We weten dat dit wel belangrijk is, omdat de hulpverlener na een tijdje weer weggaat en familie, vrienden en bekenden vaak langer met een gezin optrekken. Tegelijkertijd vinden hulpverleners het soms lastig om familie en vrienden bij de hulp te betrekken.

Op 14 september 2022 waren we in gesprek met een groep ouders om te horen wat voor hen belangrijk is als het gaat om het betrekken van familie en vrienden bij de hulpverlening.² Aan de hand van vier thema's hebben we samen in kaart gebracht wat hulpverleners vooral wel en vooral niet moeten doen als het gaat om het samenwerken met het sociale netwerk bij hulp aan gezinnen met complexe problematiek.

1. BESPREKEN WAT FAMILIE EN VRIENDEN KUNNEN DOEN TIJDENS DE HULP

De hulpverlener moet vooral WEL...

- ▶ Duidelijk maken waarom het netwerk belangrijk is en waarom de hulpverlener hen zou willen betrekken;
- ▶ Het netwerk betrekken vanaf dag 1, nog voordat een plan wordt gemaakt;
- ▶ Actief aanbieden dat het netwerk mag aansluiten bij het eerste (kennismakings-) gesprek;
- ▶ Luisteren naar de behoefte van ouders in het betrekken van het netwerk;
- ▶ Zich bewust zijn van de afhankelijkheid en kwetsbaarheid van het gezin als er personen uit netwerk worden betrokken;
- ▶ Vertrouwen creëren bij het gezin voordat met het netwerk wordt besproken wat zij kunnen betekenen.

De hulpverlener moet vooral NIET...

- ▶ Ervanuit gaan dat er altijd een netwerk is dat betrokken is of wil worden;
- ▶ Dingen invullen en zelf conclusies trekken over (de betrokkenheid of de kwaliteit van) het sociaal netwerk.

¹ Visscher et al., 2019; Visscher et al., 2022

² In deze factsheet beschrijven we de tips & tricks die ouders hebben genoemd. De bijeenkomst vond plaats i.h.k.v. een ZonMw implementatieproject in vervolg op het [landelijke onderzoek naar werkzame elementen van interventies voor gezinnen met meervoudige en complexe problemen \(GMCP\)](#). Het doel van het ZonMw implementatieproject was dat professionals de kennis die is ontwikkeld binnen dit landelijke weten toe te passen in de dagelijkse praktijk, zodat de zorg beter aansluit op de wensen en behoeften van ouders, kinderen en jongeren uit GMCP. Dit project is uitgevoerd door het [Expertisecentrum Gezinnen met Meervoudige en Complexe Problemen/RuG](#), de [Kenniswerkplaats Jeugd Friesland](#), [Windesheim Lectoraat Jeugd](#), [C4Youth](#), [Stjoer](#) en [Zorgbelang Groningen](#).



2. IN KAART BRENGEN VAN BELANGRIJKE VRIENDEN EN FAMILIE

De hulpverlener moet vooral WEL...

- ▶ De regie bij het gezin zelf laten: wie wil jij inzetten, wat kan helpen en wie mag ik als hulpverlener benaderen?
- ▶ De afspraken hierover ook vastleggen in een gedeeld plan;
- ▶ Respect hebben voor wie de ouder wel en niet in zijn of haar netwerk wil.

De hulpverlener moet vooral NIET...

- ▶ Ervanuit gaan dat er altijd een netwerk is dat kan of wil helpen.

3. BENADEREN VAN VRIENDEN EN FAMILIE OM MEE TE HELPEN

De hulpverlener moet vooral WEL...

- ▶ Een helder doel formuleren;
- ▶ Respect hebben voor wie de ouder in zijn of haar netwerk wil (en wie niet);
- ▶ Verantwoordelijkheden van alle betrokkenen samen met hen vastleggen.

De hulpverlener moet vooral NIET...

- ▶ Het netwerk betrekken zonder duidelijk doel en zonder goedkeuring van de ouders;
- ▶ Ouders en het netwerk aan hun lot overlaten;
- ▶ Het netwerk zelf benaderen zonder medeweten of toestemming van de ouder.

4. SAMEN KIJKEN WAT FAMILIE EN VRIENDEN KUNNEN BETEKENEN ALS DE HULP GESTOPT IS

De hulpverlener moet vooral WEL...

- ▶ Bij afsluiting een open gesprek voeren met gezinsleden: waar staan we nu? Hoe zie je jouw positie in je netwerk? Wat wil je dat het netwerk verder gaat betekenen?
- ▶ Vinger aan de pols houden;
- ▶ Duidelijke afspraken maken voor het moment dat er zich een probleem voordoet: wie doet wat?
- ▶ De verwachtingen van alle betrokkenen omtrent de vervolgperiode in kaart brengen.

De hulpverlener moet vooral NIET...

- ▶ *Geen tips gegeven door ouders op dit vlak.*